

Bästa preses, ärade hedersledamöter och ledamöter, inbjudna gäster, arvoisat vieraat, dear guests,

1

Jag är glad att vi idag har möjlighet att samlas på plats här i centrala Helsingfors för att fira STV 100 år. Byggnaden som vi befinner oss i bär liksom vår vetenskapsakademi på ett stort antal historier och händelser. Att byggnaden nu är restaurerad och innehar nya funktioner visar på en strävan att liksom vi vara tidsenlig och i framkanten av utveckling.

2

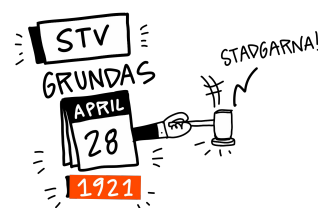
Den 28 april 1921 samlades ett antal personer som i egenskap av stiftarna för "Fonden för högre teknisk undervisning på svenskt språk" hade erhållit en kallelse för att diskutera förslaget att fonden skulle övertagas av en institution, som skulle benämnas Svenska Ingenjörsvetenskapsakademien i Finland. Efter en livlig diskussion beslöt de närvarande enhälligt och med tillförsikt och tro på framtiden bildandet av institutionen, vars benämning borde bli Svenska Tekniska Vetenskapsakademien i Finland.

Händelserna är beskrivna i den av Sten Enbom skrivna historiken som utkom 2001 då STV fyllde 80 år. I verket kan vi läsa:

Styrelsen sammanträdde den 7 maj och valde till ordförande professor Ossian Aschan, till viceordförande ingenjör G. Zitting, till kassör bankdirektör E. Indrenius och till sekreterare doktor Edvard Blomqvist. Styrelsen sände skriftliga bekräftelser till de femtioåtta invalda ledamöterna och mottog många brev där man tackade för äran och lovade att i mån av möjlighet arbeta för akademiens syftemål. Sedan dåvarande Socialstyrelsen på hösten 1921 godkänt stadgarna för intagning i föreningsregistret, gick styrelsen in för att uppgöra reglementen för akademien. Vid dess möte den 16 december fastställde man instruktionen för styrelsen, arbetsordning för akademien samt förslag till verksamhetsplan. Härmed var Svenska tekniska vetenskapsakademien i Finland grundad. Jag citerar vad våra stadgar av idag säger rörande syftet: "att bredda teknologiskt kunnande så att det bättre kan gynna både näringsliv, en hållbar utveckling och en positiv grundsyn på tekniken i vårt samhälle".

3

Vi är lite stolta över att STV är den nästäldsta ingenjörsvetenskapsakademien i världen. Vår storasyster Kungliga ingenjörsvetenskapsakademien, IVA, i Sverige är hela två år äldre. Under åren har vi till IVA upprätthållit kontakten och regelbundet besökt exempelvis varandras akademiesammankomster. Rätt så nyligen, hösten 2010, hade vi en gemensam Energidag på Åland i Mariehamn där inspirationen var de energiprojekt som vi på var sitt håll då hade på gång.

4

Våra ledamöter är kärnan för verksamheten. De är verksamma inom de tekniska vetenskaperna, inom områden som stöder dessa eller där dessa tillämpas. Från starten, inkluderat de elva personer som kallades i år till ledamöter är det fråga om totalt 468 personer. Bergsråddinnan Ina Borgström är den första kvinnan som nämns i vår historia och i rollen som grundande medlem – hon är dock inte upptagen i listorna över ordinarie ledamöter. Den första kvinnliga ordinarie ledamoten, år 1985, var professor i mikrobiologi, vid Helsingfors universitet, Veronica Sundman. I nuläget utgör kvinnorna där vid 20% av ledamotskåren. Vår nuvarande preses, Leni von Bonsdorff, är i ordningen nr 21 och är de facto den första kvinnliga preses för STV. STV har haft 557 styrelsemöten och detta är vår 191:a akademiesammankomst.

5

I början var Åbo Akademi en rätt så stark aktör gällande vår roll i att stöda den högre tekniska utbildningen på svenska i vårt land och nämndes explicit i våra stadgar. Exempelvis tillkom professuren år 1929 i maskinbyggnad med stöd av STV. I dag finns inga specifika omnämningar utan vår vision är att med en mångvetenskaplig syn på teknik och dess möjligheter bidra till utveckling av samhälle, näringsliv och miljö.

6

En rätt så stark diskussion uppstod efter att vår systerorganisation Teknillisten Tieteiden Akatamia – Akademien för tekniska vetenskaper, TTA, kom till 1956. Då ifrågasattes till och med STV:s existensberättigande men lyckligtvis levde STV vidare och är i dag en av fyra vetenskapsakademier i Finland. Vi har alla vår egen bakgrund, historia och identitet. Inom samarbetsorganet Finlands vetenskapsakademier har vi alla förutsättningar till ett fruktsamt samarbete då faktabaserad information ständigt behövs i vårt samhälle. Ett bra exempel på samarbete är det gemensamma utvecklingsprojektet, SoFi – Science Advice Initiative of Finland, rörande att utveckla vetenskapsbaserad rådgivning i vårt land.

7

STV och TTA är tillsammans med några övriga aktörer grundande medlemmar av Stiftelsen Teknikakademien vars synligaste flaggskepp är Millenniumpriset för teknologi. Stiftelsen har alldeles nyss avslutat nomineringen för att kunna dela ut ett följande pris i oktober nästa år. STV har ett starkt band till Stiftelsen Teknikakademien, vilket konkret för mej personligen betyder att jag i mitt arbete har tillgång till fina kollegor då STV:s kansli finns i samma utrymme.

8

Tillgångarna var i början små. Vi erhöll dock några större donationer bl a av stiftande medlem Johan Theodor Lindroos. Han var STV:s skattmästare under en lång period, 1929-1945, och bedrev en mycken målmedveten linje i att erhålla möjligast god avkastning på vetenskapsakademiens kapital. Tacksamma revisorer noterar upprepat den goda skötseln, jag citerar revisorerna för år 1933: "Då vi funnit, att Akademiens ekonomi handhåfts med synnerligen samvetsgrannhet och skicklighet samt med nitälskan om Akademiens räntemöjligheter, föreslår vi att styrelsen och skattmästaren beviljas tacksam ansvarsfrihet.

Våra tillgångar, i nuläget, vår värdeportfölj, togs om hand länge, ända fram till år 2009, av STV:s egna finanskommitté där skicklighet och goda beslut gjordes för att manövrera rätt i fråga om innehav och placeringar. Därefter följde en period med diskretionär förvaltning för att sedan inom samarbetet Tekniikan Säätiö ja Rahastot tillsammans med några andra aktörer inom teknikens område dra god nytta av en gemensam placeringsstrategi för den självständiga portföljen.

9

Under hela vår tidslinje, har vi delat ut stipendier till forskning där fokuset idag är på unga forskare och internationella forskningsvister. We have the joy to have here today present few of the young researchers who are the stars in our videoproduction with focus on energy and their researchprojects on various aspects of energy – great to have you here!

Med start under 1990 talet har vi även ett fokus på skolvärlden: tävlingen TekNatur med samarbetspartners, vi är initiativtagare och tidigare projektägare till Skolresurs där vi nu medelst samarbetsavtal med nuvarande projektägare Åbo Akademi stöder projektet. Vi delar ut Skolstipendier, håller seminarier för lärare och delar ut STV Lärarpris där årets mottagare offentliggjordes tidigare under kvällen.

10

Svenska språket är viktigt för oss och våra stadgar stipulerar att vi har ett särskilt ansvar att främja verksamhet på svenska i Finland. Exempelvis i samarbete med Tekniska föreningen i Finland och med stöd av Teknologföreningen gjordes det insatser för det svenska inslaget i utbildningen vid Tekniska Högskolan. I dess lagtext från juni 1985 finns en skrivning om att undervisning i de viktigaste ämnen ges på båda språken – en formulering som även kan skönjas i stiftelseurkunden för nuvarande Aalto universitet.

Idag skriver vi palindromet 12.11.21 och är här, i en vacker festpydd sal i Hotel Grand Central. Det råder som vi har följt vid planeringen av dagens fest, har paralleller med vad Bisamrättan sade rörande den stora augustifesten. Jag citerar ur Trollkarlens hatt skriven av Tove Janson:

“För övrigt var det ingen som kunde tänka på nånting annat än den stora augustifesten. Allt skulle vara klart innan månen gick upp. Tänk att förbereda en stor fest och veta att den blir rolig och att alla de rätta personerna är med! Till och med Bisamrättan kom och intresserade sig. Ni ska ha många bord, sa han. Små bord och stora. På överraskande platser. Ingen vill sitta stilla på samma ställe på en stor fest. De kommer att fnatta omkring värre än vanligt, är jag rädd. Och först ska ni bjuda på det finaste ni har. Senare gör det detsamma vad de får för då är de glada i alla fall. Och stör dem inte med uppvisningar, sång och sånt där, utan låt dem vara program själva. När Bisamrättan hade uttalat denna förvånande levnadsvisdom drog han sig tillbaka till sin hängmatta för att läsa i boken om Alltings Onödighet.”

11

(På skärmen: hela tidslinjen)

Detta är STV av idag:

Vi minns och respekterar gårdagen.

Vi tänker på och blickar fram emot morgondagen.

Vi lever samt firar ett elegant och framför allt, ett roligt, Jubileum idag.

Tack!

